

PEST, 1858.

☉ 14. szám. ☉ I. Félév. ☉

APRILIS 8.

Mi okozza a sok tüzi veszedelmet hazánkban, és hogyan lehetne annak elejét venni?

Ritka évben sujtotta szép Magyarországot oly sok tüzi veszedelem, mint a közelmúlt 1857-ben. Alig van vármegye, egy-egy vármegyének alig járása, mely a szerencsétlenségtől egészen ment maradt volna. Ezeren és ezeren jutottak koldusbotra, s tengődtek az irgalmasság adományain a hosszú sanyaru télen át. Igaz, hogy a felebaráti szeretet a szerencsétlenekhez sok jóval volt; de az inség mégis nagyobb volt, mintsem azon egészen segíteni lehetett volna. Rémülés és aggodalom fogott el minden jobb embert, s nem egyszer fakadtak a kérdésre: mi okozza e sok tüzi veszedelmet hazánkban? s ha nem volna-e módja annak elejét venni? Nem lehet tagadni, hogy e kérdésekre igen sokfélekép felelt a döbögő félelem. Magam is megforgattam fejemben e kérdéseket, vizsgálgattam a környékemben történt szerencsétlenségek helyein azoknak okai fölött, és úgy találtam, hogy mind a két kérdésre igen egyszerűen és természetesen lehet megfelelni. Vegyük például az első kérdést, hogy mi okozza a sok tüzi veszedelmet hazánkban? és meg kell vallanunk: hogy azt vagy a szándékos gonoszság, vagy a vigyázatlanság okozza.

Azt mondom, hogy a sok tüzi veszedelem egyik oka a szándékos gonoszság. Ki nem tudja, hogy sokan vannak közöttünk, kik az isteni félelemből végképen

kivetkeztek, és a felebaráti szeretet szent érzését szívökből kiirtották? Kik aztán eme két tartalékot elvesztve, hanyathomlok rohannak a legundokabb bűnökre: sem törvényt, sem igazságot ismerni nem akarnak, minden előljárót gyűlölnék, mert gonosz szándékaikkal ellenkezik. S ha az előljáró mégis szent kötelességénél fogva rájuk mondja a törvényt, mely mindig csak a gonosz embernek súlyos: boszura hevül az istentelen, tüzet vet a gyűlölt előljáró házára, melynek aztán, ha egyszer fellobbant, határt szabni vajmi nagyon nehéz. Vannak, kik a koresmát úgy járják, mintha untilig parancsolnának nekik. Esznek, isznak, dobzódnak minden mérték nélkül; pusztítják vagyonukat meg gondolás nélkül. S ha aztán föltelik a rovás, s kéri az adósságot, szedik a zálogot: kész a harag, kész a gonosz szándék; a dobzódo, ki minden bajának önmaga az oka, böszült indulatjában tüzet vet a koresmának, mely aztán sokszor fél falut is elpusztít. Van pazarló, ki önnönmaga heveri ki önnönmagát jószágából, s midőn azt látja, hogy az ő prédálásiból a becsületes szorgalom gyarapszik, irigységre lobban, s azt mondván, ha az enyim nem lehet, másé se legyen, tüzet vet a becsületes ember házára, mely aztán, Isten tudja, hányat tesz egyszerre koldussá. Mindegyik esetre világos példát tudnék felhozni: de mivel ily példákat, úgy hiszem, mások is tudnak, a helyett csak általában mondom: ime mily gonoszszá válik az ember, a ki az isteni félelmet leteszi, és a felebaráti szeretetet szívöből kiirtja. Valóban alábbvaló a baromnál, rosszabb a vérengző vadállatnál, mely, ha boszuja tárgyát üldözi is,

egyebeket nyugodtan hagy. Ennyit a szándékos gonoszságra nézve.

A mi a vigyázatlanságot illeti; bátran el merem mondani, hogy legtöbb tüzi veszedelmet épen ez okoz. Nem mindig sikerül ugyan bebizonyítani, de mindig elegendő ok van azt elhinni. Nem is mondok sokat, ha azt állítom: hogy tiz esetből kilenez bizonyosan vigyázatlanságból származik. Leghibásabbak e részben az asszonyok, kik sütkéreznek, s gyakran titkon, hogy a világot és férjeiket esalják. Meggyújtják, és szerteszét eldobálják az égő gyujtót. Sütik a zsírt, mellette pletykáznak, s azon veszik észre magokat, mikor a zsír már a kéménybe szaladt. Fütik a kályhát és kemenczét, s hogy megsüljön a prósa, annyit raknak rá, hogy kivesap a láng. A pernyét vagy perszótot becsületesen ki nem oltják, csak kiviszik a kazal vagy asztal mellé, hol aztan csak egy kis szél kell hozzá, hogy fellobbanjon. Hány éhetetlen asszony van, ki a pemetet feldugja az eszterjébe, vagy az ólak tetejére, a nélkül, hogy előbb egy kis vízbe mártaná. Kotlós tyukjait, vagy ludjait estennen gyertyánál vagy mécesnél nézegeti, s addig addig forgatja a tojásokat, míg végre a láng a fészekbe kap. Kenderét a nagy tilalom ellenére is fütött kemenczében szárogatja; estennen egy kis nyálkságot a pallason gyertyával bujkál: a gyertyát vagy méceset erre-arra leteszi, ott felejtí, s ez által vajmi gyakran a gyuladásnak okául szolgál. De a férfiakra is elég rájok fér. Hány éhetetlen férfi van, a ki örökké füstöl, mint a kémény, istállóban, szérón, pajtában, asztalok, kazalok között, még eséplés és nyomtatás közben is. Sokszor egy egész tasak gyujtót elpercezet, mire rá gyujt, s a gyujtót, a szivar darabot minden vigyázat nélkül eldobálja. Hát mikor tele iszszá magát! A világért el nem tudna lenni pipa vagy szivar nélkül, ezzel akarja a világgal elhitetni, hogy még eszén van. S hányszor megtörténik, hogy maga elébb elalszik, mint pipája. Égve hagyja a lámpást, a jászol-fára, szalma és széna közé biggyesztett méceset. Hány oktalan szülő van, a ki apró gyermekeinek játékszerű gyujtó-fákat ad, még maga lobogatja előttök: a gyermek aztán csak azt várja, hogy észre ne vegyék, s azonnal kilopózdik a gyujtóval a kertbe, s a hol legelőbb éri, a hol legkönnyebben tud gyujtani, ott rakja meg tüzet; persze hogy csak játékból, melynek azonban, mint többnyire minden elkényesztetett gyermek játékanak, sirás a vége. Igaz, még nehezen találkozott, a ki elfogadta volna, hogy házat vigyázatlanságból önmaga gyujtotta fel; mert igaz a régi magyar közmondás: kárnak nem igen akad ura. De csak vizsgál-nak meg rögtön a kigyuladt házat, s a mit tapasztal-nak, mondanák meg igazán: fogadom, rá lehetne menni. Ennyit az első kérdésre.

A mi a másodikat illeti: arra is igen egyszerűen lehet felelni. Hogy miképen lehetne a sok tüzi veszedelemnek elejét venni? kétség kívül úgy, ha mindnyájan jó keresztények, s a magunk házi körében egyiránt vigyázók lennénk. A jó keresztény sokkal jobban szereti felebarátját, sőt még ellenségét is, mintsem hogy annak kárára törekednék. Ő a mit magának nem kíván, másnak sem kívánja. De hiszen tudom, hogy e mondásommal a tisztelendő urakra terel-

tem a rudat. Lesznek majd bölcsek, kik ezek olvastára azt fogják mondani, s talán egyik másik ujságban ki is írni, hogy hát mire való az a sok mindenféle vallásbeli pap, hát mért nem tanítják az embereket jó keresztényekké lenni? Hanem igen szépen megkövetjük a tulsó sort, ne vágjon addig szavunkba, míg mindent el nem mondtunk, a mit elszántunk. Jóra való ember nem tagadhatja, hogy az a sok különféle vallásbeli pap nem egészen ingyen eszi kenyereét. Tanítanak ők a templomban, betekintenek az iskolákba is, még azokba is, melyek kidült-bedült falaikkal, roskadt tetőzetekkel a pompás eserepfödélű vendégfogadók mellé csak oly rozsul illenek, mint bizonyos palócz és nempalócz dalok, melyekben az örök üdvösséget leányok öleléseért adják esérébe, rozsul illenek oly Néplapokba, melyek azt predikálják, hogy ők a tiszta erkölcsiséget terjesztik. Kezet fognak a papok ama szegény tanítókkal, kiknek üres konyhájából oly vékony füst száll föl vakolatlan kéményökön, hogy csak elszomorodva nézhetik azt a vastag füstöt, mely a pálinkaházak kazánjából emelkedik ég felé. S ha mindamellett is sok az iszap a köznép életén, mit, fájdalom, ők sem tagadhatnak, elmerik mondani: hogy ez iszap nem egyedül ide lent a völgyben képződött, hanem a dombokról is szivárgott alá. Fáradtik hirdetheti az a sok pap a Jézus evangéliumát; de mit fog az használni, ha a nép előtt mindig lesznek példák, melyek őt ellenkezőre tanítják? Ha mindig lesznek, kik szóval és tettel, akarva nem akarva, arra munkálnak, hogy a papok szava hatás nélkül hangozzék el, s az általuk hirdetett evangélium magvai csirákat ne vethessenek. De ne ereszkedjünk mélyebben a szemrehányásokba. Szavainkat, úgy tartjuk, úgy sem olvassák azok, kiket leginkább illetnének. A helyett inkább azt tanácsoljuk a „Kath. Néplap“ minden olvasójának: legyen rajta teljes erejével, hogy a kereszténység üdvözítő tanítása mind önnön, mind mások szívében bő gyümölcsöt teremjen, azaz, hogy mindnyájan jó keresztények legyünk. *) Akkor aztán nem tesziünk egymásnak kárt, s híven Jézus szelleméhez vigyázók is leszünk. Ebből áll, a mit a föltett kérdésekre elmondani akartam. Sem újat, sem különöset nem mondtam, azt tudom: de hogy nagy hasznát vehetjük, ha megfogadjuk, azt is tudom.

Szabó Imre.

É l e t e m b ő l.

Sok verébnél becsesek vagytok ti.
Sz. Maté 10, 31.

Csak az Isten, a jó atya, tudja,
Hogy tengetem árva életem!
Tengetem? Nem; sőt urilág élek,

*) Mi pedig szívből fakadt üdvözletünk kíséretében szeretettel fölkérjük e cikk lelkes íróját, kinek a népirodalom terén honszerte kiérdemlett becses nevével oly jól esik találkozunk, hogy hangoztassa minél gyakrabban hathatós szózatát, s mozdítsa elő ennekutána is bölcse tanácsaival, igazi keresztény életre buzdító oktatásaival a nép javát hasábjain a Kath. Néplapnak, melyet mint annak egykori derék szerkesztője oly gondosan ápol, annyi ügyavatottsággal és oly szép sikerrel vezetett.
Szerk.

Hust is eszem minden — ünnepen!
S mért csak akkor? Oka e rejtélynek:
Mert Peterden husfelét nem mérnek.

Köznapon hát Isten adományit
Más színben, de mégis élvezem,
S nem magam, mert akad egy-egy jámbor,
Ki megosztja e gyönyört velem.
És az Urnak neve áldva legyen!
Asztalomtól nem kelünk fel éhen.

Néha ugyan aggok és busongok,
Mint kifosztott vándor volt javán,
Hogyha, mint a gondos gazda szokta,
Megttekintem éléskamarám:
Hajh! hol minden jönne kéne lenni,
Van szeg, van polez; s polezon, szegen — semmi!

Busulok, de senki azt ne higye,
Hogy naphosszat tart bubánatom,
Azt se, hogy tán zordon pusztaságát
Kamarámnak meg is siratom:
A kin a sors annyi sebet vágott,
Meggzoká az ily parányiságot.

Bevonulok esendesen lakomba,
S felszerielem dalra lantomat;
Míg készülnék, a madár megszólal
Fáim árnyán, ablakom alatt.
A nap hajlik; lágy fuvalom támad,
És betölti illattal szobámat.

Édelegvén a dal- s illatárban,
Elpirulok Mesterem előtt,
El, mert hívő lelkem szemeivel
Hajlokomba látom lépni őt:
S hallom, a mint feddő hangon mondja:
„Ember, nincs rád az Urnak gondja?”

„Nézd a légnék gondtalan lakóit.
S a mezőknek liliumjait!
Az ezekre fordított kegy s jóság
Istenedben bizni megtanít.
A királyok teljes pompájokban,
Mint a liljom, fénylenek-e jobban?”

„S ha ruházza Isten a virágot, —
A madárnak gondját viseli:
Hiheted-e, hogy az embert fogja,
Önképmását, elfelejteni?
Tűrj, keresd őt, s ha szived gond nyomja,
Higy, remélj: van rád az Urnak gondja!”

Oh! igazak Jézusom igéid:
Balszerenesém hányszor üldözött,
S fejemen egy hajszál sem hajolt meg
A rám-tódult létbajok között!
Mert, nagy Isten, hű gondviselésed
Gyámolítani engemet nem késett.

Lelket adtál, hogy kegyelmi ténynek
Nézzem a bűt s a fájdalmakat;
S kegyet adtál, hogy bizalmam benned

El ne hunyjon a kinsuly alatt;
S hogy malasztid küljelét is venném:
Jótevőket rendelél te mellém!

Oh ne engedd, jó atyám, felednem
Velem közlött sok kegyelmedet!
Áldjon lelkem; szívem, add, szeressen
Forrón, híven, mindenek felett!
S hű sáfárit kegyed bőségének
Áldd meg, a kik velem jót tevének!

Nincs panaszsom, minek panaszkodjam?
Urilag foly földi életem;
Jó barátim, kik hozzám vetődnek,
Néha meg is vendégelhetem.
Az nem baj, hogy üres kamarám van, —
Dús az Isten, van az ő tárában!

Lázár.

Száraz kántor.

(Történeti elbeszélés. Folytatás.)

I.

A kép csak kép, mely se nem Isten, se nem ember: és így semmi erő sincs benne. S ha valamely kép mellett, vagy rajta esoda történik is: nem a kép teszi azt, mely a főregnél is tehetlenebb, hanem az Isten, kinek keze meg nem rövidült, hogy jót ne tehessen ott, a hol és a hogyan akar. A képtől e szerint semmit sem is várunk, semmit sem kérünk; mert mit várhatnánk egy darab fától, vagy ércztől? egy festett vászontól, vagy pléhtől? melyek nem látnak, nem szólhatnak, nem mozdulhatnak. — Ez a mi hitünk, fiam! még az Isten képeiről is, miután mi azokban sem bizunk, hanem egyedül az Istenben, a kire a képe emlékeztet bennünket. Azért jegyezd meg magadnak sz. Agoston szavait, az 5-dik keresztény századból: A keresztképet, — ugymond ő, — öleld és tiszteld, mint a Krisztus kinszenvedésének emlékét; de tudd meg, hogy a keresztkép se nem Isten, se nem ember, hanem Isten és ember az, a kit a kép ábrázol. S ezt mondja a niceai zsinat is: Isten az, kire a kép mutat, de a kép maga nem Isten; azért a képre tekintvén, azt imádd, kire a kép mutat. — nem a képet.

— Tudom, atyám! hogy mi a képeknek nem szolgálunk; de mire szolgálnak nekünk a képek?

— Azt is megmondom. Nem mi szolgálunk a képeknek, hanem a képek szolgálnak nekünk buzdításul és tanulságul, hogy úgy szeressük az Istent, és oly éretnyesek legyünk mint azon szentek, kiknek képei előttünk vannak, és így buzdítanak némán bennünket: Kövessétek példánkat; hiszen ha mi győzhettünk, miért ne ti? A példa pedig vonzóbb a szóbeli buzdításnál: s mikor ellenkezett a jóra való buzdítás az Isten parancsolatjával? Ime Scipio, a nagy romai hős, megvallá: valahányszor őseim képeit látom, szívem mindig ellenállhatatlanul nagy vállalatokra buzdul. S tudod-e, hogy Bogorist, a bolgár királyt is egy képnek látása térített a keresztény hitre? — a végítélet ábrázolata tudniillik, melyet 861 körül látott Konstantinápolyban.

A szentek képei tehát buzdításunkra szolgálnak a hősi erények követésére, mert megannyi szent könyvek azok, honnan tanult, tanulatlan kiolvashatja az erény legfőbb diadalait.

Most nézd ama kis keresztet, melyet átadtam neked; meg fogja az neked mondani, ha majd üldözne a gonoszság, némán ugyan, de elég érthetően, Jézus ama szavait: Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, de bizzatok, én meggyőztem a világot. Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket énérettem. A ki az én tanítványom akar lenni, vegye fel keresztjét, és kövessen engem. — Ugy van! annak tanítványa vagy te, ki a kereszten halt meg éretted, s nézz a Jézus sebeire, ha fájnak tulajdon sebeid, és meg fognak enyhülni utána. S ha mindenek elhagytak, vagy mindenek ellened támadtak: nézz e kis keresztre, és nem fogsz zugolódni, hanem békével tünni; nem fogsz átkozódni, hanem megbocsátani. Vagy ha nincs helyed, hová lehajthassad fejed, nincs egy rongy testeden, nincs semmi, és senkid, a ki megvigasztaljon: tekintsd a felfeszített Jézust, kinek halálos ágya a keresztfa, bölcsője a barmok jászola volt; ki megvettette, meggyaláztatva meztelen függött, s ne panaszkodjál, ha a kereszt vitéze akarsz lenni, hanem türrj, míg csak lelkedet le nem teszed érette, mert ime tenyereiben mutatja, hogy kezeibe irt téged, és el nem feledkezhetik rólad.

— Náci bácsi! — kiáltá most hátulról egy férfiang. Itt vagyok, ha úgy tetszik. Tan indulhatnánk is már. Tyhü! hát Sándor még most is készületlen?

— Se baj, ösém! — viszonzá a kántor — mindjárt kész lesz ő is. Zizi te! Jer csak édes Zizám! készítsd el az utra Sándor bátyád ruháit. Tégy utravalót is neki. Érted-e leányom?

Ezalatt az utczán, a magas góthegyház felől, egy nyomorék koldus ügetett rozszant kétkerekű taligáján. Lova, mely már magát is alig vonszolta, oly sovány volt, hogy bordáit távolról is meg lehete számlálni. A szegény nyomorék hanyatt dőlve az éhségtől, hörögve kiabálá: Könyörüljete rajtam! könyörüljete rajtam! a Jézus szent nevében. De senki sem gondolt vele, senki sem szánta meg. Sirt keservében a szegény, oly zokogva sirt, hogy végig csorogtak arczán könnyei, ajkai pedig fájdalmasan remegtek, és néha néma fohászokban vonaglottak az ég felé.

— Félre koldus! mert legázollak, — ordítá most vadul egy betyár, s azon pereczben neki hajtott rohanó szekerével: mire földre zuhant a koldus taligája, és vele a szegény nyomorék, mint egy kész halott, összeroskadt lova mellett. Nem bírt többé felvanszorogni; ott feküdt az utca porában, mégsem segített rajta senki, hogy felemelné az embert, ki úgy nézett ki földszinü arczával, mintha a sirtől mázzott volna ki. Neki estek az éhes ebek is kizökkent zsiros tarisznyájának, mely gazdátlanul hevert az utczán, és kiettek a szegénynek utolsó morzsáját is belőle. De mit bánták azt az emberek? Átmentek mellette, vagy jót nevettek rajta, azon pajkos gyermekek módjára, kik szilaj kedvükben egyre csápolták az eldölt lovat, és nagyokat kacagtak rajta, midőn az fel akarván kapaszkodni, ismételve összeroskadt. Mindezt látta ama nagy Isten,

kiben élünk, mozgunk és vagyunk. — Már alkonyodni kezdett, a csorda is haza jött, mégis ott feküdt a nyomorék. A barmok körülbögték, mintha kárhoztatnak gazdáikat, kik nem ismernek könyörületet. A nagy zajra végre oda tolongott a nép is, oda futott a kántor is, és szétülvén a marhákat, fölemelte a taligát, de a lovat már fel nem költhet, mert az megszünt élni; a szegény nyomorékot pedig feltevé a taligába, haza vonta azt udvarába. Némelyek nevelték, mint a Krisztus szamarát, és ezt a nagy Isten hallotta: mások pedig azt mondk: Csak nincsen olyan ember, mint Náci bácsi! hogy az Isten áldja meg!

A szegény koldust többé senki sem látta, de nem is emlékezett róla, mert azt nem szeretik hallani az emberek: adj! adj! hanem csak azt: nesze! — Pedig a ki a szegénynek ad, az a Krisztusnak ad, sőt épen önmagának; mert csak az lesz egykor a miénk, mit a szegényeknek adunk, a többi itt marad utánunk, és mind a másé lesz.

E. L.

(Folytatása következik.)

Kistályai levelek.

XIV.

D. a J K! Kedves Jakab szomszéd! Még többet is tudnék mondani arról, kiről már hozzá intézett két levelemben beszéltem; hanem most, miután bíró bátyámnak a fiatal szomszéd asszonytörténet szövegről irhatok valamit, azzal felhagyok; — örülvén az alkalomnak öreg bírói levelet küldhetni szomszédnak. —

Épen gyertyaszentelő Boldogasszony napján esett az egész, midőn este felé friss levegő szívása végett kiültünk az ablak alá, hová csakhamar beszélgetéssel üzni az unalmas pereczeket, innen is, onnan is egy pár nagy apa és anya összejött. Előhordták az időnek viszontagságait. Míg így beszélgetének a patka-táblán, addig a szomszéd házban állt a mennydörgős nagy patália az anyós s meny között; melyen, mint mindennapin senki sem csodálkozott, annál inkább, mivel tudják azt, hogy az egyik dolmányos, a másik pedig szürdölmény. A fiatal a házat akarná vinni, azért duló mérgeben nálanál nem pattogósabb tűzön a kukuricza; az öreg zsémbes, gazdálkodó, mit a világ nyelve most zsugorinak kiabál. Ebből aztán következik, hogy két éles kard egy helyben, két dudás egy esárdában össze nem fér; s mint mikor a kova az aczél érintésére szikrát vet, úgy a fiatal asszony szeme anyósa szavára szikrákat hány, arca hirtelen lángra lobban mint a puskapor, s ebből dörgés, csattogás származik; istennyila-hullása, mennykőütés mind sorban következnek egymásután: s mint a terhes felleg csak szétszakadozva vagy fel dörgéseivel, úgy a szomszéd házban csak akkor van vége a zenebonának, ha egyik, vagy másik kihuzódik a házból. Ezt jobbra a fiatalabbik szokta tenni, mindemellett is nem tudván magában elfojtani azon igazságot: a fiatal engedjen az öregnek. A meny rácsapva az anyósra az ajtó, jött mint egy furia dühtől líhegő kebellet oda, hol valánk. — Bíró bátyámnak, ki előbb meghalna, mintsem az ilyen behuny szemmel elnézne, arczáról szinte láttam, hogy nagyon bántja az egész, s hogy egy kis lecke-adásra készül. Alig telepedett le a fiatal asszony köztünk, bátyám szokott módja szerint megszólalt:

„Panni, — be féreütötte te ma a kontyodat! Aztán oly piros vagy, mint egy török basa. Te alkalmasint jócskán behörpöntetted a konty alá valóból.”

A menyeeskének sem kellett több, olaj volt öntve a tüzre, s így szólt: „Be mindig rá ér volt bíró szomszéd a tréfára, bizony soha sem fogy belőle ki.”

„Tán azt akarod Panni — szólta bátyám, — hogy ugy busuljak, mint a várat vesztett basa, vagy mint a pankrót az tires boltban. — Várat nem vesztettem, mert várnak ura nem vagyok. Pankrót sem vagyok, mert boltom nem volt, nincs, s nem is lesz. Aztán akár busulok, akár örvendek, egy a fizetésem. Hanem csak úgy látom én, hogy nagyon hamar felüti az orrodát akármí. De én erre csak azt mondom: fedő alá a patogó kásával; s ne feledd, bennem emberre találtál, ki nem ijed meg oly könnyen, mint gondolod — A többek közt ez is egy baj nálatok, hogy minden apróságokéit elkezdesz csiripelni, s kardot kötsz.“

„Hogy is ne? mikor az anyós számba veszi még a vizkörtökat is; meg azt is keresi, követeli néha, a minek színét sem láttam a háznál; hogy ne boszankodnám ezért? hiszen ez nem egyéb szörszálhasogatás-, kapezaskodásnál.“

„Már ferd akárminek, — volt szava bátyámnak — mégis csak azt mondom én neked, miszerint azt a fát, melynek árnyékában nyugszol, ne igen nyesegezd. Ugyan mondd meg: hány ökrös székér-hozta holmit mutathatsz te a háznál? Anyósodnak is izadt azért a homloka, mit ott látsz. Sőt ha nem izadt volna is, már csak azért is, hogy a szerzetet megőrizte, nagy az érdeme; s nagyon szentül van a dolog, ha prédára nem bocsátja. — Könnyű az olyannak beszélni, kinek a dereka még nem igen fájlult még a munkában. — Várj csak, várj! majd lesz még olyan idő, hogy az anyóst tiz körmöddel is kivájnád a föld gyomrából, ha lehetne, s eszedbe jut még az is: jó az öreg a háznál. Hanem ne gondold, hogy a szítán át nem látok. Tudom, mire fáj a fogad. Te akarod vinni az egész házat. A csirke akarja vezetni a tyukot; a mi sehogy sem lenne jó. Az öregot penzióba akarnád tenni s megvetéssel fizetgetni. Lám, hogy úti ki magát a szög a zsákból — a nagy hiuság. Ezért van ti köztetek annyi zördülés. Ne kívánd ezt, mert magad sem tudod, hogy mit kívánsz. Aztán nem fájua-e lelkednek, ha meggondolnád, hogy az első helyről, melyen te ülnél, az öreg megöszült anya van letolva? Tudnál-e nyugodt lenni emlékénel annak, hogy but, bánatot szállítottál anyósodnak szívébe a főzőkanálnak kezéből kivételével? A mély elkeseredés könyűje, melyet szemében rezgeni látnál, nem fogná-e szivedet súlyos kőként terhelni? — Ha nem, — már akkor megrothadt a szív benned. De ezt hinni nem szeretvén, vedd be a mit mondok: várj sorára, majd meghoz az idő mindent. Nehéz az igaz, élőfának dultét várni. Ha megnézed jól az anyóst, magad is úgy fogod tapasztalni, miszerint oda jutott már, hogy még a maga árnyékának is köszönjön. Egy, két esztendőnek oda se nézz. Akkor felhasad a hajnal s te behülhetsz a házi királynység trónusába minden lelkiismeret mardosása nélkül, s nem fognak a faluba herezehurezálni, hogy halálra keserítetted az öregot. Trónusod zsámolyánál pedig látandok hódoló gyermekeid csoportját. Csak arra figyelmeztetek, el ne bízd magad előre.“

„De kiket is említettél, gyermekeidet?! Hiszen ezeket az előbb, mikor oly nagy dörgés, villámlás volt nálatok, alkalmasint egyről egyig mind megütötte az istennyila, a mennykő.“

„Ugyan hogy mondhat már illetélek derekán, esatoló hidegben, szomszéd gazda! — mondá csodálkozva a fiatal asszony. Mikor a házból kijöttem, mind éltek, még csak a fejük sem fájt, mint a fűj, halesik, oly frisek voltak.“

„De hát ha mégis úgy van, mint állítom: akkor mit mondasz hozzá? Ha gyermekeid az említett szavakat már szeltében mondják, akkor már-már megütötte őket az istennyila, mennykő, melyeket te haragod felhőiből leszártál. Csak azon iparkodjál — ha neveted is — hogy nagy baj ne legyen belőle. Ne feledd: a megvetett kis szikra sokszor nagy tüzet okozott már. Az elhanyagolt kis seben gyakran halál is befurta már magát az ember szívébe. S valóban akarod-e tudni, honnan van az a hajborzasztó káromkodás? A gyermek alig tud hebegni, a göröngyök közül alig látszik ki, már káromkodik. Kitől tanulja ezeket? nemde apjától, anyjától? Ezeket majmolja, ezeknek szavait utánozza. Míg kicsiny, csak kisebb, szőlőtől hallott káromkodásokat mond. Ha pedig felnő, csak egy szót változtat rajta, s kész az óriási bűn. Így, így kerekedik kicsinyből a nagy! — Mit erről mondtam, azt kiterjesz-

tem bármi nemű bűnökre, kicsinyre, aprajára. Nem is fogártani azért még a következő kis leczkét is meghallgatni: —

„Nézd a nagy természetet, úgy áll előttünk mint egy nagy könyv, melynek levelére ezt a törvényt írta fel a csillagok ura: nincs szökés a természetben. Nincs különben! A nap fölkel ezüst ágyából, mint egy király sugar-pompájában folytatja utját dél felé; utána jön az éj, sötét fátyolát sötétebb és sötétebbre szöve. — A parányi virágmag elvettétvén, előbb kihajt; majd zöld levelek diszítik; végre előtűnik bimbója, mely egy szép hajnalon kitarja igéző pompáját, és virít. — Bámulod a nagy tölyvet, mely a fölötté elvonult századok minden viharáival megküzdve, még most is törhetlenül áll? Pedig lásd, ez csak igen kis magból fejlett óriás. — Meri-e tehát valaki állítani, hogy minden kicsiny megvetendő, figyelembe sem veendő? Meri-e valaki határozottan kimondani, hogy az a bűn, melyet csekélynek vél, nem lehet első láncszeme több, nagyobb bűnök láncolatának? — Be kifizetne az ilyet az a János, kit aranyházának hívnak, erősítvén: „Senki hirtelen gonoszságba nem esett, hanem aprólékos dolgon kezdett tanulni.“

„Kicsinyen kezdik, kik nagy bűnbe esnek.“ — Avagy ki meri tagadni, hogy a ki most lovat sikkaszt, ökröt lop, nem kötőféken, járomszegen kezdette azt? Ki bátorodik kétségbe vonni, hogy a ki ezekig fosztja ki embertársát, — nem krajczáron indította el a gyönyörű kereskedést? Ki áll fel védelmére az istentelen káromlónak, hogy gyermekkorában tökéletes szent Alajos várt? Behizonyítja-e akárki, hogy annak, ki most megkésél valakit, sohasem volt gyermekpajtásai ellen intézett s vívott próbák köröm-, hajcsatája? Minden nagykn kicsiny a kezdete. Mithridates először csak kevés mérget szedegtetett be, később nagyobb adagban vett mérget sem volt képes életét eloltani. A ki kisebb bűnesnek elkövetésében vitéz, bizony mikor nagyobbakra kerül a sor, sem lesz az gyáva. — No Panni! tagadd meg hát, hogy néha a lengő zefír nem a kítőrni készülő fergetegnek hírnöke; tagadd, hogy néha a vilámlás nem a felleg zuzó mennykővének előjáró követe; tagadd, ha tudod. De én mindig a mellett maradok, hogy a kisebb bűn gyakran, de igen gyakran előpostája, szálláskészítője a halálos bűnöknek. Honnan már csak e szempontból tekintve a dolgot, óvnod kell azoktól magadat, óvnod különösen az asszonyok között szeltében divatozó káromkodástól, megmondván, hogy gyermekeid vannak, kik a roszaik nagy hajlandóságnál fogva azt nagyon hamar eltanulhatják; de el is tanulják, mire igen sok szomorú példa van.“

„Óvnod kell magadat nemcsak azért is, mert halálos bűnre készítenek utat: hanem azért, mivel a kisebb bűnök se nem nagyítva, se nem kisebbítve, hanem úgy véve a mint vannak, már magukban is veszedelmesek. — Akármily szép színt adjunk is azoknak; akárminek kereszteljük is, csak bűn marad annak a neve örökre. Azt pedig nehezen hitetem el magammal, hogy lenne közöttetek, ki nem tudná, miszerint a bűn egyedül rosz a világon. Rosz pedig és veszedelmes erkölcsiség oly közel rokonok, határosok egymással, mint udvar a házzal, vilámlás a mennykővel. S a mi, nemesebb részünket — lelkünket tekintve, rosz, az arra már vészthető is. — Nem mondom én egész bizonyossággal, hogy egy-két kisebb, csekélyebb bűn halálos döfést ad a léleknek: hanem állítom azt, hogy azoknak napról napra szaporodása képes örök gyötrelmeknek átadni a léleket. „Több kisebb bűnök, ha elhanyagoltatnak, ölnek.“ Mi egy egér egy-e? kicsiny, s ha maga van csak a kamrában, bizony nem sok kárt tesz még; de lásd, Panni, azoknak serege hajdanában már egy nemzetnek mezejét tette semmivé. Mi egy szunyog? lehet mondani, senmi. Mi egy légy? lehet mondani, csekélység. — Mégis a szunyogok és legyek ezrei már egyszer egy egész keleti országot nyugtalanítottak és társasztottak ki. A kisebb, csekélyebb bűnök ily nyugtalanító, ily dúló hatalommal bírnak, ily gyásznyomokat hagynak magok után a lélekben. Mint gyenge szél a nyugvó tavat, úgy zavarja fel a kisebb bűn a esendes lelkiismeretet. Mint komor felleg a tündöklő napra, úgy borul a lélekre a bűn. Mint apró kavicsok a patak vég folyását, úgy akadályozza a kisebb bűn a jórahajló akaratot addig, míg végre egy egész táborra növe szörnnyü halált viharoz a lélekre, megosztván az Isten kegyelmétől, malasztjától, mely a léleknek, mint kenyér a testnek életet ad. Azért,

Panni! hogy esekélyek, nem kell azokat oly könnyedén vened; hanem félj azoktól, mint nagyon soktól; mindennapiak azok, mikről szölk, de mégis bűnök azok, s nem is esekélyek, mivel többek; mivel pedig mindennapiak és legtöbbször, félj azért a több, noha nem nagy, de kisszerű romoktól is."

"De a bocsánandó bűnöknek nemesak tábora az, mely a lélekre kárhozatot viharoz, abban az erkölcsi pusztaság utálatosságát idézvéen elő; hanem sokszor már magáért csak egy kisebb, esekélyebb bocsánandó bűnért, mivel ugys veszedelmes, keservesen lakoltak már többen. A szent könyvekben fekete betűkkel vannak följegyezve az ily gyászos esetek. S valóban Máriának Mózes bátyja elleni zúgolódása és véghezvitt rágalma tul esik-e a bocsánandó bűn határain? Nem! mégis belpoklósággal büntetteték: „Mária fehérnek láttaték a poklóságtól, mint a hó" Lóth feleségének kandisága, engedetlensége, midőn tilalom ellenére is visszapillantott a háta mögött ropogó lánggal égő városra, több-e mint egy bocsánandó bűn? Nem! S nem döbben-e meg, ha a szent könyvből azt olvasom ki neked: hogy hátra tekintvén sóoszlóppá változék? Egy Mózes, egy Aront, Izrael választott vezéreit, Jehovában helyezett gyenge bizalom zár ki az ígért földéről. Dávid Izrael fölkezt királyának emberei közül, népe számbavételénél elkövetett hibájáért, míg háromszor jött fel a nap, hetvenezer férfi hullott el az öldöklő angyal pailosa alatt. Valld meg tehát, s ne tagadd, miszerint a bocsánandó bűn néha az a kis mérges scorpio, melynek marása bizonyos, elkerülhetlen halál."

"Hanem a bocsánandó, esekély bűn veszedelmes voltának még a sir sem zárható; mert az átküzdeve magát a hantokon a sir tulsó hatáira, ott is veszélyesnek bizonyul be. — Avagy a portestből kiszált lelket csak a halálos bűn csukja-e ki a mennyei Jerusalemből, melynek kerítése jaspiskó, tizenkét kapuja egy-egy gyöngy; utazója tiszta arany, s világos mint az üveg; szövetneke az ártatlan bárány? kérdem: csak az egyedül zárja-e ki az ígész varázs andalító fénytengerében uszó hazából? Nem! nemesak a halálos bűn súlyával terhelt bűnös nem kopogtathat be oda, hanem „be nem megyen oda valami megfertőztetett, vagy utálatosságot és hamisságot eselekedő sem." Ne hnyd hát be szemed, Panni, az igazság előtt; haena jobb lesz megvallani, hogy bizony a legkisebb bocsánandó bűn is hasonlít ama hegyről legördült kőhöz, mely Nabuhodonozor álmában látott vaslábon álló érekszobrárt szét-törte. Mentségeket előhordani, Panni, még csak eszed ágában se legyen."

No szomszéd! nem panaszkodhatik, hogy jól nem tartottam az öreg bíró szellemével. Ha m a r i J á n o s.

Szentföldi levelek.

XIX.

Triest, május 15. 1857.

Nagyontisztelendő tanár ur,
Kedves uramócsém!

Naplójegyzeteimnek végére jutottam, s bezárom zarándoki tudósításaimat e levéllel, melyet e valóban szép tengerparti városból íntézek önböz. — 8-kán délutáni három óra tájban eltávoztunk Alexandriából, s pedig, mondhatom, megkönynyült érszénnyel, nyolcznap tartozásunkat a Keletről ezimzett szálloda vendéglősének 20—30—40 Napoleon d'orral fizetvén meg. De mielőtt távoztunk volna, én reggeli órákban bucsut vettem mr. P e r p e t u s G u a s e o Fezzi és alexandriai püspök irtól, ki igen érzékeny szavakkal kért föl, hogy vinném meg hálás köszönetét a fötisztelendő győri káptalannak a küldött szép ajándékokért. Püspöki áldásának vétele után a szent-ferencziek zárdájába siettem, ott is megteendő a jó atyáknál végtiszteletemet. A szép templomban sz. Katalin képét teljes megelégedéssel szemlélttem még egyszer; végre tőrtre estem az imáandó Oltári-szentség előtt, s buggó imaérzelmeik közt távoztam. — Podgyászainkat a vámszedők a tengerparton ismét kobozni akarák; hanem egy tekintélyes ur közbejöttére, ki alkalmasint

a főconsul által küldetett, szerencsénkre megszabadultunk ezen alkalmatlanságtól. Csolnakokba szállván, iszonyu zaj s kiáltozások kíséretében csak nagy ügygyel-bajjal juthatánk a Lloyd-Bombay hajóhoz, melyen már több angol, francia s olasz utazóra találtunk, kik többnyire mind Indiából jöttek. Tömérdek sok indiai kelme s egyéb holmi szállítottott hajónkra, mi által az tetemesen meg lön terhelve. Társaságunkból csak hatan valánk együtt, a többiek — a mint már említém is — másfelé vevék útjokat. — 4 1/2 óra volt már délután, midőn két öreg török hajókalauz (Lootse) megjelent, kik hajónkat az alexandriai öbölből kiviendők voltak. Igen nagy akadályokkal kellett küzdeni hajónknak, még az öblöt elárasztott hajók soraiból kibontakozhatott; de ez a loot-ok dolga volt, kik a matrózokkal 5 óráig izzadásig működtek. A hajóskapitányok s tisztek mitsém gondolnak ilyenkor hajóikkal, hanem azokat egészen a kalauzok s matrózok ügyességére bízzák, ők maguk addig inkább társalogván, vagy mással mulatván. Tudni kell, hogy az alexandriai öböl a sok köszirt és zátony miatt igen veszélyes: azért szükségesek a kalauzok, kik, miután a hajót a nagy tengerre annak rendje szerint kivezették s a kapitánytól érdemlett béröket fölvtették, a kalauzolt hajótól különféle szertartások közt elbuesznak, s kis csolnakba szállván, visszaevéznek. — Az idő lassankint besötélt; — a Középtengeren valánk, — s nem láttunk egyebet mint eget és vizet. A tenger fölötté esendes, tükörsima vala Mindnyájan örüitünk, de főkép társasági vezetőnk, nt. T e n t s c h e r t ur örvendezett, hogy annyi nyugtalanság után valahára Triest felé tartánk.

9-kén jó korán fölkeltem, s a nyugvó tengeren néztem a dícső nap fölkelését. — A látvány fölséges, megragadó, szívemelő volt. — Hamar megismerkedtem a hajónkon levő utazókkal, kik közt főleg az angolok vevék igénybe figyelmemet, kik kereskedő s nyereszkedő természetüket itt sem tagadják meg, Indiából hozott holmi czikkéket, drága köveket s más különféle női ékszereket akarván áruba eresztetni, utóbb pedig sorsjátékra bocsítani. Köszönet a derék hajóskapitánynak, hogy bennünket eleve figyelmeztetett: ne engednök magunkat bevonatni a sorsjátékba, mert bizonyára megkárosodunk. — A tenger egész nap, de még 10-kén is a lehető legesendesebb volt, s hajónk nagy sebességgel haladott előre. — 11-kén reggel szeméinkbe tünt C r e t a, vagyis C a n d i a szigete és I d a hegye. Délutáni 4 óratájban elértük M a t a p á n hegyfölkét. A tenger nyugalmasan terült el előttünk; több kereskedelmi hajót láttunk vitorláikkal, melyek a nagy esendben egy ponton látszóttak állani, mintha nem is mozdulnának. — 12-kén reggeli 7 órakor Z a n t e, K e p h a l o n i a, I t h a k a és L e u k a szigetei tüntek föl. Ugyane napon délutáni 4 órakor elértük C o r f u t, hol egy angol államorvos által az egész hajószemélyzet megvizsgáltatott, s csak akkor engedtetett meg a ki szállás, miután általa mindnyájan egészségeseknek találtattunk. Az angolok közül többen használák az engedélyt; miután azonban a kapitány mindnyájunknak tudtul adta, hogy legfőbb három órahosszat fogunk időzhetni, s mindenki 7 óra előtt már a hajón legyen: miközüllünk senki ki nem szállt a szárazra, hanem csak a fedezetről néztük Corfu várának s városának elbájoló gyönyörű fekvését. A hajóselegénység a legnagyobb gyorsasággal működött a víz, élelem és szükséges köszén föltakarításában, úgy hogy 1 1/2 óra alatt a hajó második rendű fedezete telve, rakva volt a szükségletekkel. A hajóra különféle gyümölcsöket, főleg narancsot s földi epret hoztak, melyekkel jól elláttuk magunkat, noha e gyümölcs a társas asztalnál is mind föltalálható. — Még ezen este láttuk az albániai kopár, köszirtes hegyeket. Mintegy 10 óratájban éjjel előtt értünk az adriai tengerre, s azonnal éreztük nyugtalanságát. — 13-kán egész nap folyvást igen háborgott a tenger, s oldalvást annyira csapkodtak a habok, miszerint teljes lehetetlenség volt a hajófedezeten megállani, annyival inkább pedig csak pár lépést is tenni. Az eső is permetezni kezdett, de megint hamar kitisztult az ég; hanem a szél kettőztetett erővel dühöngött. Az elemek e viszontagságainak daczara én többnyire a hajófedezeten voltam, s mondhatom, gyönyörködve szemlélttem a tenger hánykodását, zajló hullámain. Ha lementem a terembe vagy kabinokba, a reccsés, ropogás ott oly iszonyu- s kiáll-

hatatlannak tetszett, miszerint azt gondolhatám, hogy hajónk mindjárt száz meg ezer darabra fog zuzatni. Dél felé kevés időre megcsillapult a szélvész, s utazásunk meglehetősen lett, csak-hogy a hajó eleje s hátulja a még folyvást nyugtalankodó habok által még akkor is föl s alá hanyatott, úgy hogy a hullámok a hajóra is fölesaptak, s a fedezeten valamennyien úgy megázunk, mintha záporosón állottunk volna. A kapitány s matrózai föl sem vették e tengeri vihart, mert — úgy mondák ők — az adriai tenger többnyire igen nyugtalan; de utasaink szintén újra érezték a tengeri betegség alkalmatlanságát, s alig várták az ohajtott időt, melyben lábaikat a kedves szárazföldre tehetendik. Este felé újra kezdett dühöngeni a tenger, s egész éjszánkán nyugtalan vala. — 14-kén virradóra örömmel pillantottak meg a montenegrói hegyek lánczeit, valamint a dalmatiai partokat. Dél tájban Pola kikötő mellett evezünk, s minden szélvész daczára is megmaradtunk a hajó fedezetén, hogy átnezhessük a tájt, s mielőbb láthassuk utazásunk s kiszállásunk pontját. Délutáni 3 óra körül csakugyan szemünkbe tünt Triest kikötője. Különös, hogy midőn Triestnél a hajóra szállottunk, s most, midőn visszatértünkkel ugyanott kiszállottunk, a bora erősen dühöngött. Hajónk jó távol a parttól horgonyt vetett s megállt, és azonnal hajónkon termett az egészségügyi orvos, ki a kiszállásra engedelmet adott. A pénzügyeleti hivatalnokok is megjelentek; de általuk minden kése-delmezes nélkül átboesáttatván, csakhamar a parton termettünk és szállásunkra mentünk. Én ki nem beszélhetem az érzelme- ket, melyek e pillanatban lelkemet átjárták. Szívem halában olvadt föl. Forrón megköszöntem Istenemnek, hogy így meg-segített! Mindenek fölött annak örvendeztem, hogy szentföldi emlékeimet, s ezek közt pinezetokomban a jordán-vizet, s egy bekötött esomagban 5 magas palmaágat oly sok hányás vetés után szerencsésen Triestbe hozhattam.

Helyén lesz itt végre néhány utazásunkra vonatkozó ész-revételt tenni. Én őszintén megvallom, fölötte sajnálom, hogy utazásunk oly gyors volt, miszerint alig nyerhetünk egy kis időt a kipihenésre, a körülöttünk fekvő vidék s nevezetesebb tárgyak megtekintésére. Különösen sajnálom, hogy S y r i á t s annak fővárosát, D a m a s k u s t nem láthatám, s hogy Libanon hegyeit, völgyeit s azok kolostorait meg nem látogathatám, noha Bayruthban háromszor voltunk. Miből — egyéni vélemény- nyem szerint — az a tanulság, hogy kinek Isten módot, erőt és alkalmat adott, az ne szegődjék bármily társasághoz, ha- nem menjen pl. másodmagával; mert így többek társasága ál- tal nem szabályoztatván, kedve s kényelme szerint időzhet ott, a hol, s addig, a meddig akar. De bizonyosan annyi pénzébe sem kerül utja; mert a társulat kényelme, főleg pedig tekin- ténye igen sok költséget vesz igénybe, a dragománok követé- lése pedig mindenkör rendkívüli. — Mi a személyes bátorsá- got illeti: ez nem oly veszélyes Palaestinában, mint sokan képzelik, mivel a karavánok minden másod vagy harmadnap mennek, s egész bátorsággal esatlakozhatik hozzájuk az utas, és ha életrevaló: nines mitől félnie.

Egyébiránt a Szentföld látása eltörölhetlen benyomást tesz az ember lelkére. Az ember önkénytelen is szemé elé áll-ítja a föld e kis szegletének multját, mely oly számos hősök, hódítók, országok s nemzetek történetét foglalja magában! Itt még a kövek is beszélnek s hirdetik a multat, a jelent és a jövőt. A Szentföld a tengerek- s hosszan terjedő vadonsá- gokban megannyi elkülönző védbástyát bir az emberi szenvedé-lyek lázrohamaival ellen. Itt semmi az ember, itt minden az Isten, kinek szerelme végtelen, irtalma megmérhetlen. Hány- szor akarák a keresztény népek elfoglalni e földet, hogy egy új keresztény országot alapítsanak! De Isten nem engedé; az emberi törekvések szavát viharai által elnémítá. Itt még a jó- szándék sem jött tekintetbe. A Balduinok, II. András és sz. Lajos királyok igyekezetei szintugy füstbe mentek, mint II. Fridrik esászáré. — A Szentföld tömérdek sok keresztény vért ivott; s ki tudja, nem volt e ez Isten látogatása, ki a né- peket, mint ugyanannyi vezeklő zarándokokat keletre vezérlé, hogy ott a szenvedések tüzeiben megfeszítván, Istenöknek megújult szívvel szolgáljanak?! — Ha ilyen vala a Szentföld multja: ki tudja, milyen lesz jövője? Csak maga az Ur Isten, ki szent látókai által a legtitkosabb tollal írta meg

azt. Mindazonát egy igazság bontakozik ki előttem az árnyé-kok fátyolai közül: az t. i., hogy, majd mikor ő sz. Fölségének meg egyszer tetszeni fog személyesen közbejönni e világ dol- gainak elrendezésére, a Szentföld leend ama hely, mely látog- atását elfogadja, mely mindenhatósága- s örök igazságának új nyilvánulására kiválasztva van. E komoly s rendítő pilla- naton függenek lelki szemeim, midőn a gondolatokat keresem, melyek zárkövét képezik zarándoki tudósításainknak. Vajha az édes Jézus, a kegyes Megváltó, legyen egykor irtalmas bí- rám! Annak nevében vettem föl, annak nevében teszem le tol- lamat. Őt dicsérje minden nyelv, őt imádjá minden szív! Az ő dicsérete közt veszek búcsút e lap t. olvasóitól; *) az ő szere- tetében zárom szívemre kedves uramöcsémet, s maradok

Krisztusban szerető rokona,
Bogcha Ferencz.

Katholikus hitélet.

Eger, april 2-án 1858. Ft. szerkesztő ur! Soha fenségesb érzelmeiktől nem dagadt kebelem, mint e napon. A világ n a p- ján a k koporsójától jövék haza. Hogy is volt kiterítve? A Golgothán magas kereszt volt halotti ágya, rubája őt vépiros- seb: ma a szentegyházban ott fekvők egy kereszt, rajta a vil- lág elvérzett Mesterét jelölő feszület. fölötte maga az Oltári- szentségben velünk lakozó Istenember. A Golgothán kemény nyaku s körömetéletlen szívű agyarkodók: ma a szentegy- házban a bűnbánat könyveiben megfordított lelkék s a kereszt alatt megalázódott szívek tevék az ajtatoskodók nagy sere- gét. Mi hangolta tehát föl bennem az érzélem hurjait? Elő- ről kezdem. Az egyház gyászhatét Egerben töltöttem, s kik szintén ott ülék meg azt, koránsem kérdezik, honnét e túl- radó lelkület bennem; — mert ők velem érezték át a szent na- pok méltóságát komolyságát, megható fenséget. A jerusalemi diadalmenet emlékünnepe, az ennek történetét zengő marasz- tos ének 1858 évvel varázsoltt előbbre bennünket, s véltük, hogy a bus napoknak elébe néző világ-király, ott lépdél közöttünk a szent város felé; és nem is véltük helytelenül, mert hisz Ő velünk van mindig. Tudjuk, hogy a nép királynak akará tenni Őt, de csakhamar „feszítsd meg“-et kiáltott reá. Ugy ábrázolák azt szertartásaink is. A Hosanna után a Pas- sio-t, az Ur szenvedésének történetét éneklék papnövendé- keink; igaz, hogy latin nyelven, de értette azt nem latin ajku is; mert hisz a zsidók dühét, vér zomjas zsiáját, „feszítsd meg“-ét, Pilátus habozó kifejezéseit, a világ Rabjának szeretet s alázatosság istenítette szavait, ártatlanságát; Péter esését; a tanítványok félnkségét, ingatagságát, gyávaságát — maga a remekül szerkesztett s a megye esemetétől igazán fensőbbi ihletéssel elzengett dallam eléggé kifejezte. A Lamentatiókról nem is szölok; a „Miserere“ dallama miként hatott lelkünkre? elhallgatom; szőljanak ezekről azon vidékiek, kik Egert a nagyhéten csupán ezek kedvéért szokták megkeresni! — A feláldozás emléknapiján nem tudom, melyik volt meghatóbb: azon rész-e, midőn honunk s megyénk édes alya ott térdelt a haldokló Mester ágya előtt, és csökolta az „én nemzetem, te ellened mit vétettem“ szavakra fakadó áldozatot? vagy a feláldozott koporsóinak valamennyi templomokban tett látogatása délután? Maga a természet részt látszék venni han-

*) Vissza nem tartóztathatjuk magunkat, hogy összes olvasóink nevében legforróbb hálánkat ki ne fejezzük a fr. s ngos apát és kanonok ur irányában érde- és tanulságteljes szentföldi leveleért. Áraszsa Isten, ő nagyságára kegyelmeinek bőségét, s engedje, hogy még sokáig élvezhesse a zarándokutjairai visszaemlékezés öőmeit öntudatában azon áhitatos kegyeletnek, melyet e lap olvasóinak szívében a Meg- váltó szentséges emlékezete által megszentelt helyek iránt épületes nap- lőjegyzetei által ébresztett, ápoltt, megszállírtott! — Ezuttal egyszer- smél hálaköszönetet mondunk nt. T a l a b é r János hittanár urnak is, hogy az ő nagysága által hozzá czimezett s neki kézbesített jdes tudó- sítások közlönyéül a Kath. Néplapot választani s ez által a kath. hit- dlet terjesztésére nemcsakülleg közreműködni sziveskedett. S z e r k

gulatunkban. Az idő komoly volt. A nap behunyini látszék szemét az igaztalanul elítélt bárány vesztén. A felbök könnyezni akartak, de úgy tőnek, mint kik a nagy fájdalomban elszorult szívök miatt sírni sem képesek már. Az utcákon egyháziaknak, világi fő, közép s legalsóbb rendűeknek egész táborra lépdelt töredelemmel szívökben, imával ajkukon. Így egész délután, úgy következő egész napon. A feltámadás ünnepe aligha látunk valahol számosabb katolikus népesportot a szép hazában — mint látni fogunk holnap Egerben a székesegyház körül. Igen, a nagyhét szent napjai mennyei érzet-dus órákban ringaták lelkeinket. Jöjjetek ide jövőre világiak! és lássátok, bámuljátok, hogy a gyásnapok is minő örömet hoznak nekünk, midőn nektek örömnapijaitok is csak képzelt örömök kárhozasat köröit termik meg szívitekben! A ti örömtök úgy hasonlít a mienkhez, mint Siberia zuzos bérce a Tábor hegyéhez; míg amannak, ha mégis kap egy-egy napsugárt, csak annyit használ, hogy századok szőtte jégruhája kissé megtámul, de rajta többet mitsem változtat: addig im erre oly nyájasan mosolyog állandón, hogy minden mosolya egy-egy virágot tűz reá. Igen, a mi örömünk olyan; az üdvösség egy-egy rozmaringja nő ki mindenikből. Nektek a tavasz mit hozott? testetek kényelmét s vele lelketek kárhozasát növelte. Nekünk? tavaszt adott, lelkünk tavaszát hozta vissza. Miként a nagyböjt ideje alatt napról napra melegebben lehelt földünkre a megújított nap: úgy azalatt a böjt, a test sanyargatás és az Üdvözítőével összekapcsolott fájdalomkönyvek akként áztatták lelkeinket, hogy azok megannyi kedves májfai legyenek a Krisztus koporsójának. Mig ti itt-ott, talán a megindult jégtorlaszok romboló menését lesétek: mi azalatt megindulva menénk ballgatni a golgothai kopogást. Mig ti az első tavaszi napsugárt egy-egy ibolyában menétek felkeresni: addig mi a világ lement a napjának halotti esendén virrasztotunk, hogy, ha felkél s eljő majd az utolsó napon, egy-egy lilomfüzért tüzzön lelkünkre, mely bementi jegyül szolgáljon az örök hazába. „Jerusalem, Jerusalem, térj meg a te Uradhoz, Istenedhez!”
Holló Mihály.

Különfélék.

Pest, april 5. D. a J. K! Mily kegyelettel és atyai gondoskodás-s szeretettel pártolja bibornok herceg-primás ő eminentiája a katolikus legényegyletet, annak fényes bizonyosságul szolgál nagybecsű levele, melyet ő eminentiája szeretett alelnökünkhöz küldött, s melyet mi, egyleti tagok öröm- és háladatosságtól telt szívvel fogadtunk. A levél ekkép szól: „Tisztelendő egyleti alelnök ur! A „Religio“ legújabb számában különös örömmel olvastam, mily épületes módon ülték meg a pesti kath. legényegylet tagjai sz. Józsefnek, úgy mint a legényegyletek sz. védnökének ünnepét; midőn töredelmes szívvel járulván a penitentiartás szentségéhez, a terézvárosi plebánia templomban a nagy mise alatt az ajtatos hívek jelenlétében és épülésére a legméltóságosabb Oltári-szentségben részesültek; — délután pedig ugyanazon templomban a böjti szent beszéden és vecsernyén jelen voltak, s így Isten iránti köteleiknek megfelelően, visszatértek az egyleti termekbe, a hol tisztelendőség sz. József pártfogónak feldiszi-tett szobra előtt magyar és német nyelven a szűzesség, munkaszeretet s családiasság erényeit, melyekben Jézusnak nevelő atyja oly nagy mértékben tündöklött, előttök megfelelő módon fejtegette. Miért is midőn ezek tekintetéből mind tisztelendőségednek, mind pedig az egész ajtatos egyletnek szívemből örvendek, egyszersmind kérem az Istent, kitől minden jó adomány jön, hogy ugyanezen oly üdvös egylet fölött mennyei kegyelmeinek bőségét kiönteni méltóztassék. Többire atyai szeretetem zálogát, főpásztori áldásomat mindnyájokra feladva,

Megjelenik a lap hetenkint egyszer, és ürtökön. Előfizetheti rá Pesten a Szent-István-Társulat ügynőkségénél (Lipótutca, 8. sz.), vagy a szerkesztőségénél; vidéken a cs. k. postahivataloknál. Előfizetési díj: Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp.; vidékre, postán borkban küldve, félévre 1 ft. 20 kr. pp., egész évre 2 ft. 40 kr. pp.

A lap szerkesztését illető levelek a „Katholikus Néplap szerkesztőségének“ czimezendők (Pesten, Borz-utca 3. sz. alatt).

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: **KÁDAS RUDOLF.**

PESTEN 1858. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, EGYETEM-UTCA, TAKARÉK-PÉNZTÁR-ÉPÜLET, 2. SZÁM.

s az intézet költségeinek némi segedelmére 50 pfrtot ide zárván, állhatatos jó hajlammal maradok. — Esztergomban, 1858-diki martius 25. Tisztelendőségednek jóakarója: S c i t o v s z k y János, bibornok-primás.

Ezen magas elismerés, melyre bibornok-primás ő eminentiája egyletünket és tagjait méltatni kegyeskedett, örökké szívünkben zárva maradand, s hathatós ösztönül szolgáland arra, hogy kettőztetett szorgalom-s buzgósággal törekedjünk főpásztori szent áldásával erősítve, az előnkbe gördülendő akadályok- és kísértetekkel szembeszállani s az erkölcsiség, munkásság és családiasság ösvényén mindenkor tántoríthatlanul megállani.

A szent héten át ajtatos szívvel jelenénk meg a belvárosi templomban tartott istenitiszteleten, nevezetesen nagycsőtörökön, a feltámadási körmeneten és a husvéti szent ünnepeken, hol is azon kitüntetésben részesült egyletünk, hogy a szent mise alatt egyes tagok fáklyákat tartottak és a feltámadásnál a mennyezetet vitték.
Tóth István,

kath. legényegyleti tag.

— Bécsben a Sz.-Severin-Egylet, mint a mely által ezidén rendezett jerusalemi utazásra még a mult hó 13-án indultak el Triestből Strauss kölni kanonok elnöksége alatt összesen huszonegyen, köztök két magyar is, újabb zarándok utazást hirdet Romába a pünkösdi ünnepekre. A résztvenni kívánók fölhívatnak, miszerint az egylet központi választmányánál (Bécs, belváros, Ballgasse, 930. sz.) folyó aprilhó 15-ig jelentsek be magukat, s utazási költségek fejében 200 pforintot ezüst huszasokban előre tegyenek le. Május 6-án lesz a kiindulás Triestből Velenczén. Páduán, Ferrarán Bolognán, Florenczen, Pisán, Livornon, Civita-Vecchián keresztül Romába; honnan 8—10 napi mulatás után a visszaindulás történetdik Assisin, Loretón és Anconán át Triestbe.

— Roma. A martiusbó 15-én tartott consistoriumban pápa ő szentsége által bibornokokká kinevezettek: Alameda toledói érsek, Taraccon sevillai érsek, Antonucci anconai érsek, Orfei cesenai püspök, Silvestri a sz. róta dekánja, Milesi-Pironi-Feretti és Mertel pápai ministerek. Ugyanez alkalommal öt püspök is kihirdettetett.

— A közép-afrikai missiót (Chartum) sulyos csapás érte — az éhség. A missionariusok kénytelenek valának mindent, a mi csak nélkülözhető volt, eladni.

➤ **Megjelent:** a „CSALÁDI LAPOK“ című tudományos és szépirodalmi folyóirat I. kötetének II. füzeté is (89—184 lap) igen érdekes tartalommal, ugymint: **Tanulmányok a hindu s chinai népek vallása, különösen a buddaizmus fölött.** (Első közlés.) — **Szentelek élete.** (V. A keresztény élet: békétürés. VI. A szentelek tudománya s az emberi ismeretek.) — **Atya és leánya.** (Kötemény.) — **A sirkereszt.** (Egy lap az emlékezet tarka könyvéből.) — **Hitkételyek.** (III. IV. és V. levél.) **Algir.** (Történeti vázlat.) — **Lovagrendek.** A Szentföldön és Erdélyben általában, Bodzán és Barezán különösen. — **Pápa szabadalmas város története.** — **A consularis ágyu.** — **Rögtönzött vers.**

A „Családi lapok“ teljes számu példányaira még folyvást előfizethetni, egész évre hat, félévre három pengő forinttal; s az előfizetési pénzek Somogyi Károly, mint a „Családi lapok“ kiadójának neve alatt a Szent-István-Társulat ügynői hivatalába (Pesten, Lipótutca, 8. sz.) intézendők.

A „Kath. Néplap“ teljes számu példányaival még folyvást szolgálhatunk.